

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 125. An Episcopus possit remove altare fundatum, aut transferre
fundationem ad aliud altare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

Abbatibus & Generalibus Ordinum in Capitulis generalibus reducendi numerum missarum, quæ ad usque tempus debebantur ex defunctorum legatis seu relictis vel eleemosynis, si omnes peragi non possent, attamen non dedit facultatem reducendi numerum Missarum, quæ debentur ex fundatione beneficii vel Capellanix: neque nunc possunt Episcopi aut Generales reducere onera Missarum ex legatis vel eleemosynis contracta post *Trid.*, uti declaravit *Vrb. VIII.*, & recenter *Innoc. XII.*, uti referemus l. 6., quando de Sacrificio, ad dub. 1., i. leoque pro his recurrendum est Romam.

855 §. II. Si uno anno emanent toti fructus, non est obligatio ad ullum onus; si ex parte, est obligatio pro rata, sed ad Episcopum spectat imminuere, *Sylvius p. 2. v. Missa cas. 1. Nec obstant Urb. VIII.* aut *Innos. XII.* decreta, nam videntur tantum loqui de reductione stabili & semper duratura, non autem pro brevi tempore, *Sylv.* cas. 5. Vide dicenda de sacrificio ad dub. I.

856 Q. 125. An Episcopus possit remove altare fundatum & transferre fundationem ad aliud altare. R.

§. I. Putarunt aliqui posse, in primis quia Episcopus justis de causis potest destruere altare, *Barb. de jure Eccl. l. 2. c. 8. n. 14.* arg. *Cap. Placuit*, de *Consecr. d. 1.*, junctâ *Gl. Pasq. de Sacrif. q. 684* & alii; imò *Cap. Ecclesia 16.* de *consecr. d. 1.* precipitur, ut destruantur altaria superflua. Deinde possunt in eodem altari constitui plura beneficia seu capellanix, uti dictum est n. 272. Præterea per hoc, quod beneficium altaris destructi transferatur ad aliud altare, neque huic neque illi fit præjudicium, sed potius augetur cultus utriusque Sancti, cum ad unum illorum altare fiant plures Missæ & magis frequer

quærentetur à populo, *Luca* de Jurepatr. d. 17. n. 4. ex mente *Lott.* & decis. 1394. Peniæ. Nihilominus dicendum est, quòd Episcopus non possit penitus removere altare, quòd fundator laicus aut etiam ecclesiasticus construi fecit, aut etiam tantùm dotavit, quia *Clement.*, *Quia contingit*, de religiosis domibus dicitur, *ea, quæ ad certum usum largitione sunt destinata fidelium, ad illum debent, non ad alium (salvâ quidem Sedis Apostolicæ auctoritate) converti*, ergo multò minùs penitus aboleri debent: quin & *Trid.* Ses. 21. c. 7. de Ref., ne ea, quæ sacris ministeriis dedicata sunt, temporum injuriâ obsolescant & ex hominum memoria excidant, mandat Episcopis tanquam Sedis Apostolicæ delegatis, ut beneficia simplicia ex Ecclesiis, quæ vetustate vel aliâ collapsæ & nullatenus ob inopiam restaurari possunt, transferant ad Ecclesias alias eorundem locorum, & in iis erigant altaria vel capellas sub iisdem invocationibus, vel certè transferant in jam erecta in iis altaria vel capellas cum omnibus emolumentis & oneribus, ergo multò minùs licitum est Episcopis auctoritate ordinariâ destruere aliqua non erectis sub eadem invocatione aliis in eadem Ecclesia persistente. Si dicantur esse superflua, contra est, quòd superfluorum nomine veniant illa tantùm, quæ in quibusdam capellis interdum sunt per agros aut per vias, uti notat *Zerola* p. 1. v. *altare*, non autem illa, quibus annexæ sunt fundationes per Episcopos approbatæ.

§. II. Neque videtur Episcopus removere posse aliquod altare, fundationem transferendo ad aliud altare habens aliquam fundationem. Ratio est 1. quia etiam obest textus *Clement.* suprâ. 2. Quia Episcopi non possunt immutare vel alterare mentem fundatorum, uti dictum est à n. 840., hoc autem hic fieret,

857

fieret, quia singuli fundatores voluerunt altare sub separata invocatione. 3. Fundatores non consentirent ita fieri, si viverent, nec foundationes facerent, si præviderent ita pro libitu immutandas ab Episcopis, præsertim cum fundatoribus majori honori sit, quod soli fundarint integrum altare; & re ipsa satis est ipsos piè sic voluisse, nec Episcoporum est eorum voluntatem nequidem in melius commutare aut reformare, uti n. 841. dictum est. 4. Vel utrumque altare erat sub eadem invocatione, v. g. *S. Petri*, vel sub diversa, v. g. unum *S. Petri*, alterum *S. Joannis*: si sub eadem, minuitur cultus illius sancti, quia plus est coli in duobus altaribus quàm uno: si sub diversa, etiam minuitur utriusque cultus, nam si altare, ad quod fit translatio, dicatur, uti antè, simpliciter *S. Petri*, certò minuitur cultus *S. Joannis*, qui jam nullum altare habet suæ invocationis; si dicatur simul altare *SS. Petri & Joannis*, etiam minuitur utriusque cultus, quia plus est privativè habere altare quàm cumulativè. Unde à paritate rationis non tantùm non potest Patronus etiam cum consensu Episcopi auferre fundatoris insignia posita in Ecclesia vel altari & sua substituere, uti rectè *Laym. Pirh. Leur. p. 2. q. 94. n. 7.*, sed nequidem sua simul apponere, quia sic partem foundationis addiceret nomini suo in præjudicium illius, qui solus fundavit.

§. III. Si fundator præsumi non possit habuisse specialem causam, ob quam elegerit hoc numero altare præ alio, sed ad hoc sit determinatus, v. g. consilio Episcopi aut alterius, videtur Episcopus ex justa causa posse ejusmodi foundationem, retento tamen titulo & invocatione, transferre ad aliud altare omnino liberum, tum enim nec largitio fundatoris aboletur, nec primariæ ejus intentioni contra-

venitur,

venitur, nec evertitur ulla lex foundationis, nec onus novum imponitur beneficiario; illa autem materialis circumstantia altaris aut loci non est confiderabilis, si justa causa aliud postulet. Et ita quoad omnia senserunt mecum plures viri eximii de toto hoc casu consulti.

Q. 126. Quid addendum sit circa intentionem admittentis beneficium. R. Seqq. 859

§. I. Qui acceptat parochiam sine animo recipiendi Sacerdotium intra annum, sed tantum volens, v. g. frui fructibus aut emolumentis unius anni, peccat mortaliter, & tenetur restituere fructus, nisi voluntate mutatâ Sacerdotium recipiat; & qui tali scienter confert Parochiam, tenetur in ejus defectu restituere, Cap. *Commissa*, de Elect. in 6. *Castrop.* t. 13. d. 4. p. 7. n. 6. *Passer.* de Elect. c. 25. n. 403. Si autem acceptet cum dubio, an velit intra annum suscipere Sacerdotium, *Nay. Graff Garc.* aliique cum *Barb.* de Off. parochi c. 5. n. 14. excusant à peccato & obligatione restituendi, quia illi tantum dicuntur subjacere illi culpæ & pœnæ, qui non intendunt suscipere Sacerdotium, id est, uti ipsi explicant, qui habent voluntatem non suscipiendi; sed probabilius est cum *Sot. Lop. Az. Vega, Manuel, Sanch. Castrop.* n. 5. & 6., quod peccet mortaliter & teneatur restituere, etiam ante sententiam Judicis, quia jus prærequirit animum suscipiendi, nisi justa causa occurrat, quæ postea excuset, qui autem dubitat, an velit, non potest dici simpliciter habere animum. Idem dicit cum alis *Pass.* n. 397., si acceptet cum animo conditionato, v. g. nisi quid melius occurrat, sed in hoc alii contradicunt cum *Castrop.* Si autem initio habuit animum suscipiendi, sed postea absque causa mutet & non suscipiat, videtur certum, quod peccet mortaliter, quia non satisfacit obligationi gravi, quam

quam